

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ

«Ενδυναμού εν τη χάριτι τη εν Χριστώ Ιησού»

Στις μέρες μας εύλογα γεννιέται στο νου πολλών ανθρώπων το ερώτημα: Σε τι διαφέρει ένας μάρτυρας της πίστεως του Χριστού, όπως ο άγιος Παντελεήμων που σήμερα γιορτάζει η Εκκλησία μας, από ένα νεαρό μάρτυρα του Ισλάμ, ο οποίος ζωσμένος εκρηκτικά σπέρνει τον όλεθρο στις τάξεις των αντιπάλων του; Και ο ένας και ο άλλος μέσα στις κοινότητες των ομοθρήσκων του δοξάζεται ως μάρτυρας. Το πρώτο που μπορεί κανείς να πει είναι ότι διαφέρει ριζικά το άμεσο αποτέλεσμα του μαρτυρίου τους. Στη μια περίπτωση υπάρχει αγάπη ακόμη και προς τους εχθρούς - στην πραγματικότητα εχθροί για το χριστιανό μάρτυρα δεν υπάρχουν - γι' αυτό, όπως διαβάζουμε στα συναξάρια τους, κατά την ώρα του μαρτυρίου τους μπορούσαν να προσεύχονται για όλο τον κόσμο, ακόμη και για τους δημίους τους. Η αδιατάρακτη ειρήνη της ψυχής τους, η μεγάλη αγάπη τους και τα θαύματα που συνήθως τελούνταν κατά τη διάρκεια της αθλήσεώς τους, μεταμόρφωναν στην κυριολεξία τις ψυχές των δημίων τους και πολλούς από αυτούς τους οδηγούσαν στην πίστη του Χριστού και στο μαρτύριο. Στην άλλη περίπτωση η κινητήρια δύναμη είναι ένα «ιερό μίσος», μια δικαιολογημένη τις πιο πολλές φορές αγανάκτηση, η οποία, μέσα στο θρησκευτικό πλαίσιο στο οποίο εκδηλώνεται, αντί να θεραπευθεί ιεροποιείται. Αυτή η «ιερή οργή» δεν έχει καμιά σχέση με την ανάσταση, δεν έχει καμιά σχέση με τη νίκη της ζωής· σπέρνει παντού το θάνατο και εδραιώνει τον τρόπο και το μίσος. Είναι σαφές ότι αυτή η διαφορά των αποτελεσμάτων οφείλεται στις διαφορετικές προϋποθέσεις των δύο μορφών του μαρτυρίου. Γι' αυτό είναι χρήσιμο, μέσα στη σύγχυση του καιρού μας, κατά τον οποίο το φώς λέγεται σκότος και το σκότος φώς, να επαναδιατυπώνουμε τις βασικές αλήθειες που συνδέονται με τα θεμέλια της εν Χριστώ ζωής.

Μαρτυρία της Αναστάσεως

Ο χριστιανός μάρτυρας δεν επιζητεί το θάνατο· γνώρισε την αληθινή ζωή στο πρόσωπο του Χριστού, οπότε δεν επιθυμεί να χωρισθεί από Αυτόν με οποιοδήποτε αντάλλαγμα στον κόσμο. Αυτή, βέβαια, η γνώση του Χριστού δεν είναι μια ανυπόστατη διανοητική γνώση, αλλά είναι εμπειρία της χάριτος του Θεού. «Έτσι, το «μαρτύριο του αίματος» δεν είναι μια πράξη που γεννήθηκε από τον ενθουσιασμό μιας στιγμής. Είναι το φυσικό αποτέλεσμα μιας ολόκληρης ζωής, είναι καρπός της αναγέννησης ολόκληρης της ύπαρξης του αγίου. Η δύναμη, με λίγα λόγια, των μαρτύρων της πίστες μας δεν είναι δική τους ανθρώπινη δύναμη· ο άνθρωπος δεν μπορεί να παραθεωρήσει το θάνατο. Απέναντί του φυσιολογικά δειλιάζει. Η υπέρβαση του θανάτου γίνεται μόνο με την εμπειρία της Ανάστασης του Χριστού, με τη γέυση της αυθεντικής αθάνατης ζωής. Η δύναμη των μαρτύρων της πίστες μας είναι η δύναμη της ζωής του Χριστού, η οποία μέσα στο μυστήριο της Εκκλησίας έγινε και δική τους ζωή.

Μάρτυρες χωρίς ανάσταση

Είναι γεγονός, βέβαια, ότι υπάρχουν και «εγκόσμιοι μάρτυρες» που δεν ελπίζουν σε ανάσταση, που δεν έχουν γευθεί τη δύναμη της ζωής του Χριστού μέσα τους. Είναι πράγματι σοβαρό το ερώτημα: πώς αυτοί οι άνθρωποι παραθεωρούν το θάνατο; Κατ' αρχήν πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι ο κάθε άνθρωπος είναι μια ιδιαίτερη υπόσταση, που στέκεται απέναντι στα γεγονότα και σε ό,τι έχει ιερό με έναν ιδιαίτερο τρόπο, οπότε χρειάζεται το σεβασμό μας, κυρίως σε τέτοιες ακραίες επιλογές του. Γενικά όμως είναι γνωστό ότι ο υπερβολικός θυμός και το μίσος, με τα οποία φορτίζεται η ψυχή, είτε με αφορμή κάποια ιστορικά γεγονότα, είτε κάποιες λανθασμένες θρησκευτικές απόψεις,

είτε και ορισμένες ιδεολογίες που γεννά η οργή των ανθρώπων, μπορεί να οδηγηθούν ορισμένοι σ' έναν ανέλπιδο θάνατο. Να σβήσουν, δηλαδή, τη ζωή τους μέσα σε μια πιθανώς δίκαιη οργή, αλλά και σε ένα μίσος που δεν τους δικαιώνει. Ο απ. Τιμόθεος στον οποίον απευθύνεται ο απ. Παύλος είχε πάντα προ οφθαλμών το μαρτύριο. Γι' αυτό ο απ. Παύλος τον προτρέπει να ενδυναμώνεται με τη χάρη του Θεού, η οποία έρχεται σε μας από τη σχέση και ένωσή μας με τον Ιησού Χριστό. Αυτή η προτροπή του απ. Παύλου είναι πλουσιότατη σε πνευματικό περιεχόμενο. Δείχνει την ποιοτική διαφορά και το νόημα του χριστιανικού μαρτυρίου. Αυτή η προτροπή μέσω του αποστολικού αναγνώσματος έρχεται σε μας ως προτροπή να ερευνήσουμε και να βρούμε τους τρόπους με τους οποίους η χάρη του Θεού ενδυναμώνει την ύπαρξή μας. Μας επισημαίνει την ανάγκη να έχουμε «πάντα άγρυπνα τα μάτια της ψυχής μας», ώστε να ρυθμίζουμε την εσωτερική μας κατάσταση σύμφωνα με το πνεύμα των εντολών του Χριστού. Αυτή η συμφωνία είναι η προϋπόθεση της ένωσής μας με το Χριστό και της ενδυνάμωσής μας από τη χάρη Του.

π. Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Β' Τιμ. β 1-10)

«Ο λόγος του Θεού ου δέδεται»

Τέκνον Τιμόθεε, τέκνον μου, ενδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματεῖαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλή τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. Νόει ὁ λέγω· δώσει γὰρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγεργμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακούργος, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.

Μετάφραση της Αποστολικής περικοπής

Συ, λοιπόν, παιδί μου Τιμόθεε, να δυναμώνεσαι με την χάρη που έχουμε εν Χριστῷ Ἰησοῦ, και εκείνα που άκουσες από εμέ ενώπιον πολλῶν μαρτύρων, αυτά να εμπιστευθής εις πιστούς ανθρώπους, οι οποίοι θα είναι ικανοί να διδάξουν και άλλους. Συ λοιπόν, κακοπάθησε σαν καλός στρατιώτης του Ιησού Χριστού. Κανείς που υπηρετεί εις τον στρατόν δεν εμπλέκεται εις βιοτικές υποθέσεις, δια να γίνη αρεστός εις εκείνον που τον επιστράτευσεν. Και εάν κανείς μετέχη εις αγώνας, δεν στεφανώνεται, εάν δεν έχη αγωνισθή σύμφωνα προς τους κανόνες. Ο γεωργός που κοπιάζει, πρέπει πρώτος να παίρνη μέρος από τους καρπούς. Κατάλαβε αυτά που λέγω. Είθε ο Κύριος να σου δίνη σύνεσιν εις όλα. Ενθυμού τον Ιησοῦν Χριστόν, αναστημένον από τους νεκρούς, καταγόμενον από τον Δαυΐδ, σύμφωνα με το ευαγγέλιον που κηρύττω, δια τό οποίον κακοπαθῶ αλυσοδεμένος σαν κακούργος, άλλ' ο λόγος του Θεού δεν είναι δεμένος. Δια τούτο τα υπομένω όλα προς χάριν των εκλεκτών ιού Θεού, δια να τύχουν και αυτοί της σωτηρίας που προέρχεσαι από τον Χριστόν Ιησοῦν με δόξαν αιώνιον.

(Εκ της μεταφράσεως της Καινής Διαθήκης των αειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Αρχιμ. Ευ. Αντωνιάδου, Αμ. Αλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, «Εκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ».)